

ROZHOVOR | Na konci týdne/Aktuálně

Číslo dne

640

smrtných úrazů se stalo loni v Jihomoravském kraji. Vyplývá to z nejnovějších statistik, které zveřejnil server Česko v datech. Jde o třetí nejvyšší číslo ze všech krajů v republice. Jen při dopravních nehodách loni v kraji zemřelo dvaasedmdesát lidí. (hra)

Krátce z jižní Moravy Ocenili kraj i univerzitu

Jižní Morava - Ocenění za odpovědné zadávání veřejných zakázek získala brněnská Masarykova univerzita a Krajský úřad Jihomoravského kraje. Udělili jim ho zástupci ministerstva zemědělství a práce a sociálních věcí tento týden při konferenci Odpovědné veřejné zadávání 2018 v Praze. „Cílem projektu je, aby se společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek stalo standardem v České republice,“ uvedl náměstek ministryně práce a sociálních věcí Robin Povšík. (hra)

Krátce z černé kroniky Ukradl z účtu šedesát tisíc

Brno - Po tisících jí mizely peníze z účtu. Ničeho si nevšimla. Až zaměstnanci banky ženu z Brna informovali o tom, že jí na účtě chybí šedesát tisíc korun. Osmapadesátiletý muž, kterého policisté podezřívají, našel peněženku s platební kartou, u které byl PIN. „Z bankomatů vybíral desetitisícové částky. V jeden den použil kartu devatenáctkrát. Majitelka o tom nevěděla, protože účet měla jako spořicí,“ sdělila včera policejní mluvčí Petra Hružová. Pachatelé hrozí pobyt ve vězení. (oka)

O nejlepší hasiče soutěží deset jednotek z kraje

Židlochovice - Padesát týmů z celé republiky, z toho deset z jižní Moravy, se utká o vítězství v anketě o dobrovolné hasiče roku. Z téměř dvou set přihlášených sborů je včera v Židlochovicích na Brněnsku vybrala porota. O celkovém pořadí rozhodnou svými hlasy lidé. Čas na to mají do pětadvacátého října. „Vítěze ankety slavnostně vyhlásíme v půli listopadu v Brně,“ uvedl za organizátory Jiří Bezděk. (mha)

Lidi evakovali kvůli bombě

Tišnov - Leteckou pumu ze druhé světové války našli včera před polednem v Tišnově na Brněnsku dělníci při výkopech. Přivolaný pyrotechnik v ní poznal bombu ruské výroby. Policisté z preventivních důvodů evakovali okolí tamního autobusového nádraží. „Celkem jsme evakovali asi 120 lidí z blízké restaurace, obchodního domu a přilehlého rodinného domu,“ uvedla policejní mluvčí Kamila Haraštová. Specialista nakonec odvezl munici k odborné likvidaci. (hra)

Redaktor Deníku Rovnost Ondřej Kaloud doporučuje

Lidé si v Tuřanech užijí zelné hody

DNES, 9.00–22.00

Různé zelňačky i vína a živá hudba. V Tuřanech v sobotu pořádají již čtvrtý ročník Slavností tuřanského

zeli. Za lístky dospělí zaplatí 150 korun. **Kdy:** dnes od 9.00 **Kde:** nádvoří radnice v Tuřanech, Tuřanské náměstí

V noci lidé proběhnou Brnem

DNES, 20.00–23.00

Nočním Brnem se dnes večer proběhnou lidé. Účastníci závodu se dostanou i na běžně nepřístupná mís-

ta třeba uvnitř domů. Zájemci se mohou přihlásit na místě ještě v den závodu. **Kdy:** dnes od 20.00 **Kde:** Husova, Brno

BRNĚNSKÝ KLIMATOLOG PAVEL ZAHRADNÍČEK UPOZORŇUJE:

Ochlazovací budka problémy nevyřeší

ELIŠKA KOUKALOVÁ

Brno - Krajina na jihu Moravy je po extrémně suchém létě vyprahlá. I proto může být příští rok situace ještě horší. Odpovědí na některé problémy jsou podle klimatologa Pavla Zahradníčka promyšlená řešení a hlavně zadržování vody, aby z měst a krajiny neodtékala. „Vodou potom můžeme zalévat třeba městskou zeleň, které je v Brně oproti třeba Budapešti poměrně málo. I to by se mělo změnit,“ míní Zahradníček.

Co může za letošní suché léto?

Příčin je několik. Začalo to teplotou a na srážky chudou zimou. Sucho se pak může rozvinout rychle i během jara a nedochází k doplnění podzemních vod. Letní teploty navíc letos začaly už v dubnu a do nynějšíka je většina dní teplotně nad průměrem. Horka pak půdu ještě více vysušuje.

Jsou letošní léto potažmo rok něčím výjimečné?

Ano, jsou, a to ve dvou rovinách. Léto bylo teplotně mimořádně nadprůměrné období, dokonce bylo historicky nejteplejší za dobu měření a překonalo i extrémní léto 2015. A zároveň jde o pátý nebo šestý rok se suchem v řadě, což rovněž není obvyklé.

Trpí jižní Morava více?

Jižní Morava na tom je o to hůře, jelikož zde spadne v průměru nejméně srážek a zároveň je nejteplejší oblastí České republiky. V posledních letech zde navíc roste ještě více teplota a srážek je stejně jako v minulosti, takže se logicky krajina ještě více vysušuje.

Odpovídá tak dlouhé období vysokých teplot stále střídání ročních období?

Letos to možná tak nevydává, ale v zásadě to stále platí. Spíše se nám mění charakter jednotlivých sezón. Nejvíce se oteplují léto a zima. Do toho se prodlužuje vegetační období. Rostliny začínají dříve kvést a vyčerpají více vody z půdy.

Jaké jsou dopady letošního léta?

Dopady sucha se citelně projevily ve výnosech zemědělských plodin, které byly nižší než loni, i celkově v průměru za tři poslední roky. Problém byl také s travními porosty, kterými se krmí hospodářská zvířata. Některé podniky jsou

proto nuceny snižovat jejich počet. V lesích se také přemnožil kůrovec a problém byl i v množství lesních požárů. Podle statistik byl rekordní nárůst hasičských výjezdů, a to ještě díky tomu, že byl v létě slabší vítr, nebyla situace tak katastrofální, jak by podmínky napovídaly. Tyto problémy jsou ale také důsledkem posledních pěti suchých let. Teď potřebujeme hlavně bohatou zimu na sních a srážkově bohatá období.

Co budeme dělat, pokud taková zima nenastane?

V takovém případě budou dopady sucha v příštím roce ještě větší, a to hlavně z hlediska podzemních vod. K omezování odebírání vody by mohlo dojít dříve.

Dá se na takové léto, jako bylo to letošní, připravit?

Jedním z opatření může být budování záchranných ploch

pro vodu, jako jsou třeba retenční nádrže, abychom ji dále mohli použít třeba na zavlažování. Velké dopady takto horkých období jsou hlavně ve městech, kde nyní žije kolem sedmdesáti procent obyvatel. Města jsou vybetonovaná, proto by se měla změnit i jejich struktura. Nyní jsou přehřátá a většina vody z nich odteče pryč.

Jak přesně bychom měli města přebudovat?

Potřebují propustnější plochy, zelenější střechy, městští urbanisté musí tedy více zařazovat zelené prvky. K zadržování vody jsou nejlepší stromy. Jejich výsadba musí být ale

cílená a promyšlená, aby se nezvyšovaly koncentrace škodlivých látek. Je třeba vymýšlet účinná řešení a nestavět jen nic neřešící

ochlazovací dřevěné budky, jako je ta na Malinovského náměstí.

Takže kdyby tam stálo místo budky třeba šest stromů, bude to ve výsledku lepší?

Ano, více stromů, také zelené pásy, propustné plochy. Pod ty třeba v zahraničí umísťují retenční nádrže a zabráňují tak také případným přívalovým povodním.

Nádrže tedy řeší oba případy extrémů?

Nádrže jsou řešením pro oba problémy, městská kanalizace na intenzivní srážky není stavěná.

A jak se dá s vodou hospodařit mimo města?

Musíme pracovat s krajinou, dostat tam více rybníků, meandrů a jiných vodohospodářských opatření. Na začátku minulého století jsme kvůli častým povodním začali odvodňovat krajinu, a nikdo nepočítal s opačnými problémy.

Takže pokud obec vybuduje rybník, pomůže to podobně jako nádrž při suchu i při povodních?

Určitě. Musí je ale stavět s pomocí odborníků. Voda se třeba z

otevřených vodních ploch za horkých dní silně odpařuje, proto je potřeba plánovat výstavbu tak, aby například bylo kolem dostatečné množství stromů, jež pomohou vodní plochu zastínit.

Jaká budou léta v budoucnu?

Prognóza není úplně ideální. Teploty vzduchu porostou dál a nadprůměrné roky tak budou převládat. Také přechody mezi jednotlivými obdobími budou extrémnější. Celkově budou suché epizody častější a intenzivnější.

Změní se nějakým způsobem i klima na jihu Moravy?

V posledních letech se část jižní Moravy, Dolního Rakouska a Slovenska začíná podobat středomořskému typu klimatu. Do budoucna bychom se tedy měli inspirovat stylem adaptací a opatření států ležících jižně od nás. Třeba Brno má oproti Praze tu výhodu, že s různými opatřeními půjde lépe pracovat. Centrum Prahy je památkově chráněno.

Foto: Deník/Eliska Koukalová

Pavel Zahradníček

- Narodil se v roce **1981**, je ženatý a bydlí v Brně.
- Studoval **geografii a historii** na Masarykově univerzitě.
- Pracuje v ústavu **Czechglobe** nebo pro server Intersucho, kde se věnuje přípravě klimatologických dat.
- Ve volném čase se věnuje nejraději **manželce a synovi**, také rád sportuje. Hraje především florbal.